

บทคัดย่อ

เสมอ ลิ้มชูวงศ์ จิราวัฒน์ ใจสำราญ และอารีรัตน์ อนันตสุข : การศึกษาทัศนคติต่อการปลูกต้นไม้ในเมือง : กรณีศึกษาเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอ่างทอง ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณงานพัฒนาป่าชุมชน ปีงบประมาณ 2543 ส่วนป่าชุมชน สำนักส่งเสริมการปลูกป่า

วัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อทราบถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปลูกต้นไม้ในเมือง รูปแบบการปลูกต้นไม้ในเขตเทศบาลเมือง และนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในเมือง ตามโครงการสร้างป่าพัฒนาเมืองที่กรมป่าไม้เป็นผู้ให้การสนับสนุน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่าง จำนวน 365 คน วิเคราะห์ผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for windows) สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าสูงสุด ต่ำสุด การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Chi-square test) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (One-way Analysis of Variances)

ผลการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติต่อการปลูกต้นไม้ในเมืองเท่ากับ 14.80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยมีทัศนคติเห็นด้วยมากที่สุดว่า สีเขียวของต้นไม้จะช่วยคลายความเคร่งเครียด ในขณะที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยน้อยที่สุดว่า การปลูกต้นไม้ใหญ่ควรปลูกชิดตัวบ้านเพื่ออาศัยร่มเงาจากพุ่มใบ นอกจากนี้ปัจจัยเกี่ยวกับระดับอายุ ระดับการศึกษา และการเป็นสมาชิกขององค์กร/สมาคมทางสังคม มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทัศนคติต่อการปลูกต้นไม้ในเมือง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อพิจารณาอาชีพกับทัศนคติต่อการปลูกต้นไม้ในเมือง พบว่า กลุ่มอาชีพแม่บ้านและกลุ่มที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและอื่น ๆ จะมีคะแนนเฉลี่ยต่างจากทุกกลุ่มอาชีพที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยได้คะแนนเฉลี่ยสูงถึง 15.65 และ 16.00 คะแนนตามลำดับ นอกจากนี้ครัวเรือนตัวอย่างยังมีความเห็นว่าการเข้าร่วมโครงการการปลูกต้นไม้ในเมืองนั้น ทั้งภาคประชาชนและหน่วยงานของรัฐควรมีการร่วมมือกันในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การจัดเตรียมพันธุ์ การปลูก บำรุง และดูแลรักษา โดยต้นไม้ที่จะนำมาปลูกควรเป็นไม้ประเภทมีดอกสวยงามและมีพุ่มใบให้ร่มเงาตลอดปี ขนาดความสูงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร เช่น ชมพูพันธุ์ทิพย์ อินทนิล และตะแบก เป็นต้น สำหรับรูปแบบการปลูกต้นไม้ในเขตเทศบาลเมืองอ่างทองนั้น มี 3 รูปแบบ คือ 1) บริเวณเกาะกลาง ไหล่ถนน และที่ว่างริมถนนที่กว้างขวาง 2) บริเวณริมแม่น้ำและทางเท้า 3) บริเวณย่านธุรกิจและสถานที่ราชการ ซึ่งมีการคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้ที่นำมาปลูกให้เหมาะสมกับสถานที่ทั้ง 3 รูปแบบ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง และควรปรับเปลี่ยนทัศนคติกลุ่มครัวเรือนที่มีทัศนคติในเชิงลบ ซึ่งได้แก่ กลุ่มครัวเรือนที่มีการศึกษาน้อย (มีระดับการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษา) หรือครัวเรือนที่มีอายุน้อย (อายุต่ำกว่า 42 ปี) หรือไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์กร/สมาคมต่าง ๆ ในสังคม ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อโครงการปลูกต้นไม้ในเมืองดียิ่งขึ้น โดยการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับกลุ่มบุคคลดังกล่าว พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และความต้องการเกี่ยวกับโครงการการปลูกต้นไม้ในเมือง เพื่อโครงการดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทุกคน